

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Feloldó szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és lap tulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 48. szám.

Mit kíván a magyar nemzet?

Az események romboló vihara széttöri a bilincseket, melyek édes hazánk haladásának munkájában megköték a nemzeti génusz kezét. A nemzeti lelkesedés kitör a keblekből s szabadságot kér e régtől fogva sanyargatott hazának. Az ég meghallgatja népének óháját s talán a magyar király bölcsesége sem áll sokáig utjába az önálló független szabad Magyarország megteremtésének s uralkodói méltóságának magaslatáról felette állva a küzdő pártok érdekeinek, a márcziusi nagy napok emlékezetében megérti, hogy a magyar népnek nincs csekélyebb hivatása, mint képviselni ázsiai bölcsőjében rejtőző, eddigelé sehol ki nem fejtett sajátságait; sajátságait egy Európában majdnem egyedül álló fajnak, mely annyi különöst s erejénél fogva annyi jót és nemest rejt magában, mint az emberi nemnek akármely családja, csak hogy a korlátlan tűznek nemes hévre, a vadrőnek bajnoki szilárdságra, a romboló szenvedőlynek nagylelkűségre kell tisztulnia, fölemelkednie.

Az események fejlődő folyamata az erkölcsi megtisztulást, fölemelkedést már megkezdette; most ő felségén,

mint a nemzet akaratából és törvényeinek erejéből választott magyar királyon áll a sor, hogy a szabad független Magyarország hajnalhasadásán kezébe vegye a szent lobogót, mit őseink annyiszor és mindig győzelemmel lobogtattak s azt diadalra segítse. Ezért kiált hozzád, magyarok királya, néped s ezért hallgasd meg alábbi kérését:

1. Kívánjuk az önálló független Magyarországot.
2. Nemzeti hadsereget.
3. Önálló vámterületet.
4. Progresszív adózást.
5. A választójog kiterjesztését s a választási területeknek arányos beosztását.
6. A magyar nyelv használatát minden állami és felekezeti intézménynél.
7. Magyar udvartartást.
8. Nemzeti bankot.
9. Önálló külügyi képviseletet.
10. Parlamenti reformot.

1848. márczius 15-ikének nemzeti ünnepé avatását, április 11-ikének törvényeinknek törlését, helyette érdekeinknek törvénykönyvbe iktatását.

12. Rákóczit és Kossuthot gyalázó törvényeinknek törlését, helyette érdekeinknek törvénykönyvbe iktatását.

Politikai hireink.

— Budapest, márczius 16. —

Tisza István Bécsben.

Bécsből táviratozzák, hogy gróf Tisza István ma reggel háromnegyed hét órakor odaérkezett s a magyar házban szállt meg. A miniszterelnököt a király déli egy órakor fogadta.

Gróf Tisza István bécsi utazása foglalkoztatja a politikai köröket. Meglepetést keltett, mert voltak, akik azt remélték, hogy a király egyenesen gróf Andrássy Gyulát rendeli magához, mivel a homo regius megbízatása formailag még nem szűnt meg. Az ellenzéken teljes bizalmatlansággal néznek a miniszterelnök audienciája elé, amelytől senkinek sincsen oka jót várni.

A szabadelvűpárt felfogása.

A miniszterelnök bécsi utazását annyira titokban tartották, hogy tegnap este a szabadelvűpártban is csak két-három ember tudott róla és ez is hallgatott. Tisza hosszabb ideig fenn volt a klubban, ahol Lukács, Hieronymi és Tallián miniszterekkel tanácskozott, negyed kilencz órakor kocsiba ült és hazahajtatott. Este tíz órakor utazott a nyugati pályaudvarról Bécsbe.

A szabadelvűpártban az a vélemény, hogy gróf Tisza Istvánnak a válság megoldására csak az lehet a tanácsa a koronának, hogy gróf Andrássy Gyulát rendelje magához. A mai audienciától nagyon sokat várnak, mert ez szerintük minden körülmények közt megmutatja a kibontakozás útját.

A kihallgatáson — úgy vélik — most már okvetlenül szóba kerül a képviselőház

Levél.

Márczius

Azt hallottam, hogy haragszik. Valamiképen, talán a szívem parancsára, kiszaladt tolam alól egy kicsike szó; egy kis szó, amelyet leírni, suttogni kimondhatatlan boldogság nekem, — és ezéremaga haragszik. Nem tudom, milyen az a harag, tornyosuló sötét felleg e, mely villámokat rejt magában, vagy a kérellő égbolton hirtelenül átsuhanó szürke felhő, könnyű lehellet? Mindakettő fáj. Az első talán még kevésbé, mint a második. Mert a vihar vihart teremt. Ha úgy haragudna rám: egy pillanat alatt szívembe, agyamba gyűlne minden csöpp vérem, valami csapás végigsujtana rajtam — és felébredne férfi büszkeségem minden félelmes erejével, el-tompítaná fájdalmomat, megfagyasztaná könnyeimet, sziklává dermedtené lelkemet. Azok az eltűnő, elsuhanó szürke felhők fájnak ám nagyon. Olyanok, mint az apró méregcsöppek. Megmérgeznek száz meg

száz szépséges álmot, megmérgeznek egy épülő gyönyörű világot, feketére festik a jövőndő fehér fátylán átszűrődő sejtelmes, rózsaszínű képet. A harag ellentéte a szerelemnek, rokon a gyűlölettel.

Jól tudom én, hogy nemcsak az a kis szó vitte szívembe azt a bűnös érzést, mert telke sokkal magasabb, nemesebb annál. Hanem valami más. Megmondom én, mi. Arrafelé ilyenkor, tudom, egymást érik a mulatozások. A báltermek és szalonok telve vannak mindennap a bálozó, zsuzzó legényleánysereg lázas párázatával. Maga is ejjár oda, hiszen ragyogó szép, fiatal, mulatnia kell. Mikor kifáradnak a tánczban, ugye akkor összeülnek és nevetve, kaczagva csevegnek sok mindentől? A sok mindenféle toalettkritika, pajzán gyermekkori emlékek, színházi esték, tiszték, kis kutyák, kis macskák után azután néha-néha, csakugy véletlenül szó e ik egy-két fiatal emberről, sőt poétáról, köztük rólam is . . . Hiába. A hír kezd szárnyára, a világ nyelvére venni. Azok a szép, babaarczu, csevegő barátnők

aztán tudnak rólam valami újat, ha nem is szépet, de jellemzőt. És elmondják ártatlan madonna arcczal, de mégis úgy, hogy szurjanak valakit véle. Ugye ilyenformán szokott az történni a parfüm- és páraillattal telített báltermekben, zsurszalonokban?

Maga aztán gondolkozik a hallottakról és mivel a közmondás is azt tarja, hogy „nem zörög a levél, ha a szél nem fujja” — nem tehet mást, elkezd rám haragudni.

Lássá, magáról is beszél nekem a világ sokat. Azt mondja, maga szép lány, de komolyan érezni, gondolkozni képtelen; örökösen nevet, kaczag; örökösen táncolni, mulatni szeretne. És én — a szemükbe nevetek azoknak az embereknek.

Már látom, közibénk állott a világ. Szegény világ! Sajnálom, hogy nem lel más szórakozást, mint két lelket elidegeníteni egymástól. Olyan nagy öröme telik az én szomorúságomban, féltő gondomban, álmatlan éjszakáimban. Pedig rajtam rosz aratása van. Anyira természetemmé vált már ez az örök, ez a hatalmas szenvedély,

Sirolin

legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után**

ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.—ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantí czéggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

elnapolásának a kérdése is. Kizártnak tartják, hogy április 4-éig meglegyen az új kormány, ha minden a legsimábban megy. Ha pedig az ellenzék április 5-én tényleg meg akarja kísérteni a felirati vita tárgyalását, a korona minden körülmények közt meg fogja ezt akadályozni, mert a kibontakozás nehézségeit a helyzetnek a parlamentben való szenvedélyes megvitatása csak szaporítaná. A pártban úgy tudják, hogy az elnapolás lehetősége már nem képezheti vita tárgyát a korona és a miniszterelnök közt.

Különbösen a bukott párt tagjai inkább biznak egy Wekerle-kombináció, mint az Andrássy kabinet sikerében. De tulajdonképpen úgy remélik, hogy egyik sem sikerül s mégis csak valami módon ők kerülnek ismét sorra.

Mi az újság?

A czár súlyosan megsérült. Minap egy berlini tudósítás alapján megirtuk, hogy a minden oroszok czárja súlyosan beteg. Idegrohamai vannak, sirógörcsöket kap és órákon át imádkozik. Francia elmeorvosokat hívtak hozzá. Az orosz és francia lapok megczáfolták a híreket, sőt kijelentették, hogy a czár egyáltalán nem beteg. Most egy párisi lap, a Petit Parisien megmondta a dolgot és egy pétervári távirat alapján határozottan kijelenti, hogy az orosz fővárosban igen nagy az aggodalom, mert a czár állapotáról komoly hírek terjedtek el. A czárt teljesen elzárták a külvilágtól, már legmeghittebb embereit sem engedik hozzája. Miután pedig egyidőben újabb merénylet híre terjedt el, amelyet egy apród követett el, és nem készített elő, a czár ellen, ezt összefüggésbe hozzák a czár eltűnésével és azt írják, hogy a czár ez alkalommal súlyosan megsebesült.

Örült egy karmelita kolostorban. Firenzéből jelentek, hogy ott a minap a S. u. Paolo-templom mellett levő karmelita kolostorban véres jelenet történt. Bernarde prior influenzában feküdt és éppen barátját es helyettesét, Cellerini fogadta a cselájában, mikor hirtelen egy Giuseppe Bigozzi nevű ember routott be es ezzel a kiáltással:

„Ugy szeretem magat, hogy nem is tudom magamat elképzelni más gondolatvilágban. Valamelyes emberi gyarlóságaim is, amelyekről talán beszélhetnék, e határtalan érzésben gyökereznek. Az én életem csupa hangulat s e hangulatnak színet, mértékét maga adja meg. Odata mellett csupa mosolygó grácia, csupa ragyogás, kedvesség a világ, távollétemben szomorú. Egy-két jó szava megaczelozza izmaimat, munkára serkent; és amikor tudom, hogy csak egy piczi neheztelest hord is a szíveben irántam; idegeim elernyednek, buzgalmam lelőhad, valami hehezítő tempultság ül rá lelkem szarnyaira és dolgozni nem tudok, csak nézek-nézek órák hosszáig magam elé az ürességbe, csüggedten, tétlenül. Mert bármit hoz a jövő, maga az én sorsom...”

Es ha valamikor kiszalad a tollam alól megint egy-egy szócseka, ha a kedves világ talál újra rajtam valami szeretetre méltó tulajdonságot, nagyon kérem, ne engedje be szívébe még azt az átsuhanó szürke felhőjét sem a haragnak. Nekem az is fáj nagyon...

GUY.

— Cellerini! Meg akard ölni a priort ráldott Cellerinire, ki súlyosan megsebesült és megszereskedt.

A prior kiugrott az ágyból, hogy a merénylő kezéből, aki szemelláthatólag örült volt, kicsavarja a fegyvert, később a sebesült is talpra állhatott s heves küzdelem támadt. Az örült erre felrántotta az ajtót és levetette a lépcsőn Cellerinit. A lépcsőre állt egy Chierici nevű szerzetes, mire az örült azt is lelőtte. A szerzetesek között óriási fejtelenség támadt, mindannyian a templomba menekültek, hol éppen istentisztelet volt. Bigozzi most rettentő dühvel a bezárt templomajtó ellen fordult s be akart hatolni a templomba. Végre egy katona és egy vámhivatalnok lefegyverezte a dühöngőt, akiről megállapították, hogy vallási örvényben szived. Néhány hét óta szorgalmasan látogatta a templomot s rendkívül dus adományaival keltette fel az emberek figyelmét. A megsebesített szerzetes állapota nagyon veszélyes.

Gyilkosság 9 koronáért. A bácsmegeyi Mélykút községben, mint tudósítónk jelenti, véres bűntény történt, amelyhez fogható alig ismerünk. A Mélykúthoz tartozó esárdában vasárnap este egy asztalnál mulatoztak Szelmayer József, Stark Jakab és Jugrund György sváb legények. A harmadik asztalnál ült egymagában Dudás Ferencz 35 éves gazdaember. Este 11 óra tájban Dudás fizetett és távozott, a három sváb legény rögtön utána. Utólérték a gyanúlanul haladó embert és botokkal pozdorjává verték a koponyáját. Mikor a lélek teljesen elszállt belőle, Jugrund, a halot zsebéből 9 koronát vett ki. A csendőrök hamarosan elfogták a gyilkosokat. Tettüket beismerték, de azzal védekeztek, hogy részegesek voltak.

Egyházak és iskolák.

A reformátusok zsinata.

Budapest, márczius 16.

A reformátusok egyetemes zsinata ma délelőtt ült össze újra az ügyvédi kamara disztermében, hogy a második ülészakra kerülő nagyfontosságú egyházi törvényjavaslatok tárgyalását megkezdje. Az ország minden részéből egybesereglett zsinati törvényhozók jórésztben mind a múlt ülészakon megjelentek közül nyerték el újra egyházmegyeik mandatumát. Tizenhét egyházmegye pöttaggal képviseltette magát, akiket igazoltak.

Báró Bánffy Dezső elnök megnyitván az ülést, részvétellel jelenti, hogy Bencsik István és Doroghy Lajos zsinati képviselők időközben elhaltak. Emléküket jegyzőkönyvileg örökítették meg.

Kun Bertalan püspök, zsinatelnök megható imaja után Radácsy György jegyző jelentést tesz a behívott pöttagok igazolásáról és felolvassa a zsinati képviselők névsorát. — Báró Bánffy elnök jelenti, hogy Cnox János vallásalapító születésének századik évfordulójának megünneplése tárgyában a skót református egyház egyetemétől átirat érkezett, amelyben a magyar református egyházat nagy egyházi ünnepség megtartására szólítja fel. Az átirat felolvasása után a zsinat az elnökségre bizza az ünnepség rendezését. Báró Bánffy elnök jelenti, hogy a múlt ülészakon nyert megbízáshoz képest az elnökség eljárta a kormánynál az 1848: XX. t. cz. rendelkezésének életbeléptetése érdekében szükséges teendők tárgyalása céljából s a kormányhoz egy írásbeli felterjesztést is adott be az elnökség. Kéri, hogy a felterjesztés és az ennek nyomán érkező kormányleirat a zsinat adóügyi bizottsághoz utasítsassék. Hegedüs Sándor ismételt felszólalása után arról indult meg a

vita, hogy tudomásul vételessék-e az elnökségnek e bejelentése?

Koncz Imre esperes hosszabb indoklás után kérte a zsinatot, hogy vegyék újból tárgyalás alá a múlt ülészak alatt czélszerűtlenné talált adóügyi javaslatokat. Bánffy elnök felszólalása után az indítványt elvetették.

Ezután Bánffy elnök indítványára elhatározták, hogy a zsinat azonnal értekezletre alakul át, amely a teljesen hiányos és előkészítetlen tárgysorozatot az egész ülészakra véglegesen megállapítja.

Helyettesítés. Dr. Bartha Béla jogtanárt, kit iskolai évközben Selmeczbányai erdész és bányászati akadémiái tanárnak nevezett ki a király és ki ezen díszes állását már el is foglalta, jelen félévben dr. Haendel Vilmos jogtanár helyettesíti.

A gyapolyi hitvesgyilkos asszony.

[Szenzációk letartóztatás.]

A gyapolyi vasuti ör titokzatos meggyilkolásáról röviden megemlékeztünk. A napok óta huzódó vizsgálat sokáig eredménytelen maradt, míg végre a nyomozó csendőrök tapintatos kutatása olyan rettenetes bűntény nyomára jött, a mely minden izében pártját ritkítja a biharmegyei bünkrónikában. Kétségtelenül beigazolódott, hogy Bodnár Lajost, aki hétfőn virradóra a gyapolyi vasuti állomás mellett agyonverve találtak, a *hites felesége ölte meg.* A gyilkosság minden részletét megvilágítja a gyilkos asszony beismert töredelmes vallomása, a melyet a csendőrök előtt tett. Bodnár Lajosné este már beszállították a nagyváradi ügyészség fogházába. A gyilkosságról részletes tudósításunk a következő:

A talált hulla.

F. hó 15-iki számunkban a nagyváradi ügyészséghez érkezett szűkszavú távirati jelentés alapján megirtuk, hogy a gyapolyi vasuti állomás mellett, hétfőn virradóra Bodnár Lajos vasuti ör meggyilkolva találtak. A holttest közvellen az állomáshoz vezető ut mellett arccal feküdt a földön, bal karja a test alá gyűrődve, jobb karja pedig hátra volt csarva. Feje helyőn egy véres alakatlan csonk maradt, a melyet azonban egy zsiros kalap elfödött. Reggel 6 órakor vették észre az uton fekvő embert. Az első pillanatban azonban senki sem gondolt gyilkosságra. Azt hitték, hogy ittas ember alszik az uton. Először az állomásfőnök leánya lett figyelmes az ember alól szivárgó vértócsára s felverte az állomás személyzetét. A holttest körül összeverődött nép nem ismerte fel az eltorzult emberben Bodnár Lajost, csak mikor az ör családja panaszkodott, hogy este óta nem látták Bodnárt s az ör gyermekei is a holttest köré gyűltek, az egyik kis leánya ismert rá a meggyilkolt emberben az apjára.

Az első nyomok.

Az állomásról legott a fainba futottak, a honnan a talált holttestről értesítették a kismarjai és szalárdi csendőrörsöt. Keresztesi József csendőrörsvezető Baricza örmesterrel sietett a helyszínére s megindították a vizsgálatot. Első pillanatban a vérnyomok arra engedtek következtetni, hogy a gyilkosság távol az állomástól történt s a gyilkosok visszavonszolták a véres holttestet az ör lakása elé. A gyanu a vasuti ör ellensé-

gei ellen fordult. A csendőrök két nap alatt több mint kétszáz embert halgattak ki, de a vallomások csak növelték a rejtély bonyolalmát.

A vizsgálat.

Hétfőn este érkezett Keresztesi József csendőrőrsvezető távirati jelentése a nagy váradi ügyészséghez, ahonnan a vizsgalóbi zottság még hétfőn éjjel a helyszínére utazott. A vizsgálatot a legnagyobb körültekintéssel folytatta a vizsgálóbíró, azonban a nyomozás eredménytelen maradt. A helyszíni szemle és a boncolás megejtése után a vizsgálóbizottság visszautazott Nagyváradra. Kedd déli óta a nyomozást a csendőrök folytatták. Szerda délutánig eredménytelen volt minden kutatás, míg végre az egyik csendőrt a vérnyomok helyes utra vezették. A holttest helyétől az őrlakásába vérnyomok vezették. Ez a körülmény kétségtelenné tette, hogy a **holttestet a lakásból vonsozták ki az udvarra.**

Most a gyanu az őrlakás ellen fordult. Az őrlakás házas életet élt Hosszu Agnessel, akinek az anyja is náluk lakott. Tehát a gyanu a két asszony ellen fordult, akik a nyomozás eddigi folyamán oly nyugodtan viselkedtek, hogy a legcsekélyebb gyanu sem fordult ellenük. Most azonban egyszerre világosság támadt a rejtélyben. Bodnár Lajos durva, iszákos ember volt, aki a feleségét bezárva, hetekig koplaltatta. Négy gyermekét az asszony alig bírta eltartani, mert az ember minden keresetét elitta. E miatt örökös családi viszálykodás volt az asszony és az ember között.

A gyanu ezen az alapon az asszony ellen fordult. Azonban egész délután három óráig nem akadt bizonyíték. Keresztesi József őrsvezető erre házkutatást rendelt a lakásban tényleg megtalálták a vérnyomokat.

Az asszony és az anyja eleinte kétségbeesetten tagadott. Azt állították, hogy a vérfoltok leölt baromfiak vére, később azonban az asszony ellentmondásokba keveredett s végül töredelmes beismerést tejt.

Az asszony vallomása.

Bodnár Lajosné elmondta a csendőrök előtt, hogy tíz év óta keserves, gyötrelmes életet élt a durva, iszákos emberrel, aki örökösen verte őt is, a gyermekeit is. E miatt már nem egyszer az élete forgott kockán, mert az ura késsel szokott rátámadni s védekezés közben már több ízben ő is megsebesítette az urát.

Különösen akkor történtek ilyen verekedések, mikor az ittas ember a gyermekeire támadt, azokat ütötte-verte. Hasonló jelenet történt vasárnap délután; háromnegyed négy óra után a személyvonat elrobogása után Bodnár Lajos ittasan jött be a lakásba és késsel rohant az asszonynak.

Kétségbeesett dulakodás támadt. A gyermekek s az asszony anyja menekültek s az öregasszony tudva, hogy ilyenkor botrányos verekedést rendez az ittas ember, rájuk zárta az ajtót, hogy a veszekedés zaja ne hallatszon ki.

Az asszony a súlyos mangorlófát kapta fel s azzal védekezett. Amint az ittas ember rárontott, a súlyos fával úgy ütötte fejbe, hogy az eszméletlenül összerogyott.

Azonban pár pillanat múlva ismét felegyenesedett s vad dühvel az asszonyra vetette magát:

— Megöllek!

Az asszony erre addig verte az ember fejét a mangorló fával, míg azt elborította a vér és holtan összerogyott.

Erre irtózatossal csend támadt. Az ember az utolsókat vonaglott. Az asszony kétségbeesetten a csendőrökhöz akart futni, de az ajtóban találkozott az anyjával.

— Mit tettem anyám. Agyonvertem Lajost.

A két asszony kétségbeesetten tanakodni kezdett, mitévő legyen. Bezárkóztak s a vérfoltok eltakarításához fogtak. A gyermekeket elküldték játszani s a halott embert bevonszolták a konyhába. Itt hevert a halott éjjelig, mikor, hogy a gyanut elhárítsák, a halottat kivonszolták az állomás melletti utra.

A letartóztatás.

Ez az asszony vallomása. A csendőrök előtt kétségbeesetten könyörgött, hogy védelemből öltesse meg az urát, ne vigyék el a gyermekeitől, akiket imádásig szeret.

A csendőrök letartóztatták a szerencsétlen asszonyt és öthónapos gyermekével este bezárították a nagyváradi ügyészség fogházába.

A nyomozást Keresztesi József őrsvezető Baricza őrmesterrel, Hencz Lajos, Tóth Lajos kismarjai, Hunyadi János, Kisaszondi Lajos szalárdi csendőrökkel végezte. A csendőrök bámulatos, ügyes tapintatos munkát végeztek a rejtély felderítésében.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 190. Bérlet 135-ik szám (C) Debreczen, péntek, 1905. évi márcz. hó 17-én

Nagy Terus vendégfelleptével:

Heidelbergi diákélet.

Színmű 5 felvonásban.

Holnap, szombaton, márczius hó 18-án, bérlet 136-ik szám „A”

A boszorkány.

Dráma öt felvonásban.

Műsor: Vasárnap d. u. bérletszűnetben, félhelyárakkal — Aranylakodalom. Látványos színmű. Vasárnap este bérletszűnetben — János vitéz, Daljáték. — Hétfő, bérlet 137-ik szám „B” [előszőr] — Troilus és Kresszida.

Helyi szerző darabja. Márczius 29-én lesz a premierje Vályi Nagy Gusztáv színművének a „Gábor diák”-nak.

Az opera titkaiból. A magyar királyi operaház zülléséről az „Új Hírek” közli ezt a leleplezőszerű hírecskét:

Nem vagyunk hivatva, hogy Thália papnőinek erkölcsi meggyőződéseit szövé tegyük. Régi dolog, hogy a színház nem kolostor s a színésznő nem apácza. De amikor az erkölcsi degeneráció arányain túlnő, akkor ezeket a veszélyes szimptomákat jó lesz legalább érinteni. Próbe vagy előadás után hova mennek és mit művelnek a művészek és művésznők, az nem tartozik a nyilvánosság elé. Mégis feltűnő és a botrányok csiráját tartalmazza, hogy például az Álom premierjénél, tele volt az utca olyan fogatokkal, melyek bizonyos szereplőket nem haza vittek. — Nevezetesen érdemes a föl-említésre, hogy egy volt intendáns

és egy államtitkár, a ballet kiválasztott rózsáit, egy kis társas összejövetelre, a Nemzeti Kaszinóba vitték, robogó kocsi-kon. Hogy a kiválasztottak pártfogói mi yen befolyást érvényes tenek az intézet beléle-tében, kegyek gyakorlásában és igazságok osztásában, ezek régóta ismert dolgok. A mostani legfőbb ur az igazgató, azonban olyan gyöngé, annyira e-lytelen, hogy az eféle veszedelmek meggátolására teljesen képtelen. Tehetetlen arra, hogy az anarchiát megszü-tesse, hogy a művészi szín-vonalat emelje és hogy ennek a nagyra hivatott műintézetnek végső elzülését meg-akadályozza.

Uj előfizetést

nyitunk ápril 1-én havonta 1 koronával.

Az ujonan belépő előfizetőknek már mostantól ingyen küldjük meg a Debreczeni Független Újságot, azonkiyül ingyen kapja meg minden uj előfizető, míg a készlet tart, a címattárral ellátott, nagy tetszéssel fogadott Debreczeni Független Újság Nagy Képes Naptárát is. A naptár 320 oldalra terjed.

Páratlan kedvezményeink daczára az előfizetés havonta csak 1 korona.

A Debreczeni Független Újság megjelenik naponta (hétfőn is) a korai reggeli órákban.

Megrendelések eszközölhetők telefon utján (18. és 339. szám) levelezőlapon, vagy kihordó asszonyainknál.

A kiadóhivatal.

Piacz-utczra 47—49. sz.

UJDONSÁGOK.

A nagy Wesselényiről.

[Dr. Kardos Samu könyve]

Nagybecsű mű jelent meg márczius 15-én. A magyar tudományos könyvpiaconak eseménye lesz ez a mű, melynek dr. Kardos Samu debreczeni ügyvéd a szerzője és összeszerkesztője.

A díszes kiállítású, két hatalmas kötetes művet a Légrády Testvérek adták ki. A mű még megjelenése előtt országos érdeklődést keltett és hisszük, ugy a művelt közönség, mint a tudományos körök érdeme szerint méltányolják azt, mert, a szerző hozzánk intézett levelében jól írja könyvének nagy hősről:

a nagy Wesselényi egyénisége, jelleme, gondolkozása, küzdelmei és szenvedései őt annyira nevezetessé tették, hogy a 30-as és 40 es éveknél nincs egyetlen egy férfja sem, talán még Széchenyit és Kossuthot sem kivéve, ki igazabb és erősebb befolyást gyakorolt volna az akkori emberekre és eseményekre, mint Wesselényi.

Sorsának legnagyobb tragikumát az képezi, hogy a mikor az idők nagyon válságosakká lettek és kipróbált erejére és jellemére honának legnagyobb szüksége lett volna, akkor fosztotta meg őt a végzet mind két szeme világtól és ez által cselekvése szabadságától s hatalmától. Ennek az igaz, ennek a nagy, ennek a nemes és törhetetlen embernek életét és működését tárgyazza az én munkám.

Ezt a művet mi majd csak később méltatjuk, most csupán örömmel jelentjük, hogy az díszes kiállításban megjelent és a szerzőnél, dr. Kardos Samunál Debreczenben rendelhető meg. Diszkötésű mű ára 30 korona, füzött két kötet 20 korona.

Csokonai-dalok gyűjteménye.

A százados Csokonai ünnep egyik főcélja a nagy költő irodalmi és szellemi hagyatékának összegyűjtése és a feledéstől megmentése.

A kiállítási bizottság minden irányban kiterjeszti figyelmét s így arra is volt gondja, hogy a kiállítás részére összegyűjtse, felkutassa a megzenésített Csokonai-versek hangjegyeit, régi kiadású kottáit.

Fáradozását már eddig is siker jutalmazta, mert több oly régi hangjegy-füzetnek jutott birtokába a múlt század elejéről, melyek már csaknem a feledés homályába merültek.

Az is szóba került, hogy a Csokonai-dalok gyűjteményét a főiskolai ifjúsági egyletek támogatásával adják ki s a tisztajövedelem az Oláh Gábor Csokonai-szindarabjának díszlet és jelmez költségei fedezésére fordíttatnék.

Ez az eszme nagy tetszéssel találkozott a tanári és ifjúsági körökben, de mindeztideig nem tudtak összejönni az illető egyletek felügyelői és képviselői a tervbe vett értekezletre.

A gyűjteményes kiadás a bevezetést, illetve műleírást Csiky János fővárosi tanár és zeneíró jeles tollából nyerné.

Jog- és pénzügyi bizottsági ülés. A város jog- és pénzügyi bizottsága szombaton délután 3 órakor tart ülést, amelynek tárgyai: az évi költségvetésre érkezett belügyi leirat, a rendőrlégénység drágasági pótlék iránti kérvénye és a főiskolai ifjúság kérelme, hogy az ifjúsági zászló beszerzéséhez a város is hozzájáruljon.

Nyugdíjazások. A város nyugdíjellenőrző bizottsága csütörtökön délután tartott ülést Kovács József polgármester elnöksége alatt. Erdélyi István tb. rendőrkapitány és néhai Szombathy János rendőrfelügyelő özvegyének nyugdíját, kiskorú gyermekeinek neveltetési járulékát állapította meg a bizottság.

Az „önkéntes” cigány zenekar. A debreczeni m. v. gépjavitó műhely munkásainak „Egyetértés” önképző egylete tudvalevőleg az állomás vendéglőjében ülte meg a sajtószabadság emlékülépését, amelyről hirt is adtunk. Tudósításunk azonban csonka maradt, mert elfelejtettünk megemlékezni az önkéntes cigányzenekarról, amely ugyancsak tüzesen húzta a jó magyar nótákat és a talpalát valót. A cigányok a műhely derék előmunkásaiból kerültek ki, akik Sidó Géza művezető primáskodása alatt remekeltek. Dicséret illeti meg a derék zenekart és vezetőjét, aki saját buzgalmából szervezte és tanította be a zenekart.

Vendéglősök zárórája. A napokban hirt adtunk arról, hogy Végh Gyula rendőrfőkapitány megengedte, hogy mindazok, akik a vendéglői ipar gyakorlására kaptak engedélyt, éjféltől 2 óráig nyitva tarthatják üzle-

teiket. Mint értesülünk, igen sok rendőr nem tud erről és zaklatja miatta a vendéglősöket, amihez a rendőrnek nincs joga. Maga a főkapitány jelentette ki, hogy a rendőröknek nem is szabad bemenni a vendéglőbe, hanem egyszerűen felírja az illető vendéglős nevét, aki záróra elleni kihágást követ el. Se a büntetés, se más nem tartozik a rendőrré, csupán a feljelentés megtétele — mondta a főkapitány, aki azt is kijelentette, hogy a zaklatásért a rendőröket megbünteti, ha ilyesmiről értesül. A vendéglősöket miheztartás végett értesítjük erről.

Az ifjúság igazi oktatója. Bartha Béla doktor Selmezbányáról sürgönyileg üdvözölte a márczius 15. dikt ünnepelő főiskolai ifjúságot. Az ifjúság igazi oktatójának üdvözlete így hangzik: „A magyar szabadság hajnalán ünnepelő főiskolai ifjúságot szeretettel üdvözli volt tanárja, mindenkor barátja dr. Bartha Béla.”

Rákosi Viktor a főiskolai ifjúság ünnepén. Rákosi Viktor kiváló író, a hajdunánási kerület szeretett képviselője az éjszaka Debreczenben időzött. A színházba is ellátogatott és az este folyamán a főiskolai ifjúság küldöttsége fölkereste és fölkerete az országos nevű író, hogy a kollegiumi ifjúság május 7-diki zászlószentelési ünnepén működjön közre felolvasással. Rákosi Viktor megígérte az ifjúságnak, hogy részt vesz az ünnepen, nagy örömmel vették tudomásul.

Az „iparos kör” saját helyiségében 1905. márczius hó 26-án délelőtt 10 órakor évi rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Einöki jelentés a múlt évi működésről. 2. Az 1904. évi zárszámadás beterjesztése és a felmentvény megadása. 3. Az 1905. évi költségelölirányzat beterjesztése. 4. Könyvtári bizottság jelentése. 5. Alelnök, pénztárnok, jegyző, könyvtárnok, ügyész és gazda választása. 6. 20 kilépett választmányi tag helyének betöltése. 7. Esetleges indítványok. Debreczen, 1905. márczius hó 15. Biczó Gyula iparos kör elnök.

Új iparosok. E hó 15-éig az alábbi iparosok váltottak iparigazolványt: Muraközi Imre asztalos Darabos-utca 37. Oláh András kárpitos Csapó-utca 28. Fejér Ignác hentes Hunyadi-utca 26. Bakos János hentes Gólya utca 4. Szőke Dániel aranyműves Csapó-utca 28. Zsigovits József férfi szabó Szt.-Anna-utca 1. Bihari István kis vendéglős Bihari-telep. Halász Péter építkezési-vállalat Bercsényi-utca 55. Nagy Mihály kenyérliszt és főzelék kereskedő Sámsoni-utca 2. Szilvási Károly fűszer kereskedő Mester utca 16. Tar Bálint ügynök Vendég-utca 61. Dankó Béla temetkezési üzlet Kossuth-utca 15. Grünfeld Mózes főzelék, kenyér gyümölcs kereskedő Simonffy-utca 2. Knoblauch Sámuelné vegyes kereskedő Árpád-tér 7. sz.

— Csokonai-ünnep Nagybecskerekben. Mint Nagybecskerekéről írják, az ottani „Szabad Lyceum”, amely évek óta sikerrel terjeszti a magyar kulturát a délvidéki, nemzetiségek lakta városban, tegnapelőtt nagyszabású Csokonai-ünnepet rendezett, amelyen a város egész intelligenciája megjelent. Az ünnepséget dr. Grandjan József elnök nyitotta meg, mire a nagybecskereki zenekedvelők Kéler Béla Csokonai-nyitányát adták elő. Majd Kuyasko Lajos lyceumi igazgató és a temesvári Arany János-társaság tagja lépett az emelvényre és Csokonairól irt szép emlékbeszédet olvasta fel, nagy tetszést aratva irodalmi becsü munkájával. Ezután Borsodi Lajos, az ismert fiatal költő szavalta el nagy hatással „Csokonai” című versét, amelyet nagy tetszéssel fogadtak, majd Semsey Gyula megyei főlevéltáros értekezett Csokonai költészetéről, végül dr. Eördögh Árpád törvényszéki bírósága szavalta el Csokonainak „A reményhez” [című gyönyörű költeményét. Örömmel közöljük, e hirt, amely Csokonaink érdemeinek mind szélesebb körben való országos átértését és megbecsülését bizonyítja.

— Meghaltak. Ökrös Sándor r. k. 54 éves, Szilágyi István ev. ref. 18 hónapos, Jenei Zsuzsanna ev. ref. 3 éves, özv. Papp Ferenczné szül. Burai Erzsébet ev. ref. 76 éves, Turcsik Erzsébet r. kath. 4 hónapos, Kádár Józsefné szül. Kovács Zsuzsanna Barna Erzsébet ev. ref. 54 éves, Szabó Mihály ev. ref. 58 éves, Szakál Erzsébet ev. ref. 22 éves, Fehér János ev. ref. 4 hónapos.

— Nemzetes Kék Sándor meghalt. A debreczeni „czivisek” sorából egy jellegzetes magyar dölt a sírjába. Nemzetes polgár nánási Kék Sándor uram! a széleskörben jól ismert debreczeni földbirtokos és szappanfőző meghalt. Nagy vagyonával, mint függetlenségi érzelmével, kedélyével kitűnt a többi polgáratyafi között. Budapestben, hová súlyos betegségéből gyógyítani vitték fel, halt meg nehéz szenvedések kinjait viselve. Még javakorbei, magyar viseletű polgár volt, ki hosszú életre látszott teremtve és ime a halál nem kimélte életét. Özvegye, gyermekei, rokonai, számos ösmerősei gyászolják és holttestét Budapestre hazaszállítják, a debreczeni földre temetik el.

— Márkus Lili hangverseny iránt általános az érdeklődés. A hangversenyre szóló jegyek, melyek Csáthy Ferencz könyvkereskedésében kaphatók, már tulajdonképpen elfogytak.

— Miniszteri bölcs határozat. Nem minden határozatról írhatjuk le ezt, hogy bölcs határozatról emlékezhetünk. A tanács a nagyerdőn 90 ezer korona költséggel körutat akart vágatni és készíttetni a kövezet vám terhére, akkor midőn még bent a városban is seregestől disztelenkedik a kövezetlen, pocsolóba fuladt utca és a jó homokkerteknek nagy kérelmekre sem akar rendes utcát csinálni a város hatósága! Bezzeg a nagyerdei körutra nem drágálták volna a 90 ezer koronát, sőt közgyűlés is a tanácsnak a körut létesítésére vonatkozó tervét elfogadta és a határozatot jóváhagyás végett felterjesztették a pénzügyminiszterhez. A miniszter a közgyűlés határozatát nem hagyta jóvá, még pedig azért, mert nem egyezhetik abba, hogy a költség a kövezetvám terhére irták elő. A miniszter azt mondta, a költségeket fedezze a házipénztár, az esetben helyben hagyja a körut építésére vonatkozó határozatot. A házipénz-

Az összes téli árukat, gyapjuszövet, parketék

Vége a Télnek

Női- és gyermek kabátokat bámulatos olcsón kiárulják

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI özég.

1905. márczius 17.

tárt azonban viszonyai mellett terhelni nem körut létesítés semmi. Helyes retet érdemel pocsoló utca

— Az esemete utca czimboráival b Ferencz utca italt követelt; éktelen botrány leszidta. Megin

— Izgal közökházban tek csütörtök A múlt héte Anna 8 eszte balkarját oly valami cseréj álmetszette. állapota ugy mütétet kelle kis leányt ne tak. A csepps

— Eresz bánta te hóhé Gyulánál! Ig mekekből is Igy kiált aki azonban elájult.

— A Z Margit-fürdő d gyobbszabásu t jut, részt fogu tagok, hogy a delyesebb legye mával együttes által olcsóbban nak a megjelen különböztetés.

— Vasv 15-én. A szab nesének, Vasvá márczius 15-én mat egy debrec az alábbi sorok muzeum órének Memento Dic Igen T Vasvári P delyben, Kol fensik alatt e Emlékére építettek. K ott márczius Debreczen Tisztelője Megnyugta Ellenzék, amiót a kiváló honle vésznö ápolják a Vasvári sirja gyakran felcsen ten áld meg a

— A dol önkékara e h tanár ur szives szállóda étterm dez. Músor: 1. adja Drumár ta dal. Előadja az Zsoltár. 4 orosz

HÖ

tárt azonban a város jelenlegi pénzügyi viszonyai mellett ilyen nagy összeggel megterhelni nem lehet, így tehát a nagyerdei körút létesítéséből ez idő szerint nem lesz semmi. Helyes! Böcs határozatáért dicséretet érdemel a műszter. Előbb a városok pocsolyás utcait kövezzék ki!

— **Az ital miatt.** Csanádi József csemete utca 7. sz. a. lakó favágó részeg czimboráival berontott Szilágyi Gábor Deák Ferencz utcai pálinkamérésébe és ott italt követelt; mikor azonban nem kapott, éktelen botrányt csapott, sőt a rendőrt is leszidta. Megindították ellene az eljárást.

— **Izgalmas műtét.** A debreczeni közkórházban izgalmas műtétet végeztek csütörtökön délelőtt az orvosok. A múlt héten történt, hogy Arany Anna 8 esztendősként iskolás leánynak a balkarját oly szerencsétlenül vágta meg valami cserépdarab, hogy az ütést is átmetszette. A sebet bekötötték, de az állapota úgy megsúlyosodott, hogy műtétet kellett rajta végrehajtani. A kis leányt nem altatták el, csak lefogták. A cseppség dühösen kiabált rájuk:

— Ereszsz el te gazember! Ne bántsd te hóhér! Roszabb vagy te Végh Gyulánál! Így csináltok ti a kis gyermekekből is szocziálistát!

Igy kiáltozott a 8 éves kis leány, aki azonban a tényleges műtét alatt elájult.

— **A „Zion” egylet** e hó 25-én a Margit-fürdő disztermében rendezendő nagyobb szabású táncmulatságán a mint halljuk, részt fognak venni majdnem az összes tagok, hogy a társas összejevetel annál kedélyesebb legyen, éjfélkor a szünet alkalmával együttes vacsorát is rendeznek, ezáltal olcsóbban és fesztelenebbül mulathatnak a megjelenők és nem lesz osztály megkülönböztetés.

— **Vasvári Pál emléke márczius 15-én.** A szabadságharc fiatal Demoszthenesének, Vasvári Pálnak nagy szerepe volt márczius 15-én. Ennek emléke adott alkalmat egy debreczeni öreg honvédnek, hogy az alábbi sorokat írja a kolozsvári ereklye muzeum órének.

Memento Mori!

Dicsőség és áldás a hazának.

Igen Tisztelt Uram!

Vasvári Pál a szabadságharcban Erdélyben, Kolozsvár mellett, a Funtinellei fensík alatt elesett és meghalt.

Emlékére a bélesi telepen kápolnát építettek. Kérem megírni, ünnepelték e ott márczius 15-ét?

Debreczen, Bethlen-ut 63. márcz. 14.

Tisztelője Papp Bertalan volt irnok.

Megnyugtadjuk az öreg urat, írja az Ellenzék, amióta Kolmer Herman és neje, a kiváló honleány, egykor ünnepelt művésznő ápolják itt a hazafias érzést, azóta a Vasvári sirja felett zugó fenyvesek között gyakran felcsendül az imaszere ének: „Isten áld meg a magyart!”

— **A debreczeni izr. hitközség énekara** e hó 21. és 22. én Drumár zene tanár ur szives közreműködésével a Frohner szálloda éttermében nagy hangversenyt rendez. Műsor: 1. Nyitány, kis zongorán előadja Drumár tanár ur. 2. Felköszöntő. Bordal. Előadja az énekhar kísérete. 3. XXIV. Zsoltár. 4. orosz Duette tenor és alt. 4. XXX.

Zsoltár. Előadja az énekhar kísérettel. 5. XIII. Zsoltár, éneklí a kórus. 6. Magyar népdalok Basoqus solt. 7. Orosz aratódal, éneklí a kar kísérettel. 8. XIV. Zsoltár. 9. Kossuth induló, előadja az énekhar kísérettel. 10. Matauvu. 11. Orosz Poutpouri Malaros, éneklí az énekhar. 12. Tavasz elmúlt, éneklí az énekhar. 13. Orosz Duette, éneklí tenor és bassus. 14. Farsagi ének, 15. Orosz szóló, éneklí a tenor. Kezdeté este 8¹/₂ órakor. Belépti díj személyenként 1 korona. Család jegy 3 személyre 2 korona. A második estén válogatott műsor lesz.

— **Meg akart halni.** A múlt héten Hajdu Béla 19 éves cigánylegény szerelmi bánatában öngyilkossági kísérletet követett el Hajduhadházon. A golyó nem ölte meg, de állapota oly súlyosra fordult, hogy be kellett szállítani a debreczeni közkórházba.

— **Lopások.** Demkó Julis cselédnek a padlásán száradó, 20 korona értékű ruháját ismeretlen tettes lelopta. A gyanu alapján a rendőrség a nyomozást megindította. — Hay Károly kereskedőt Szóts Mária nevű cselédje meglöpte, azután megszökött. A rendőrség nyomozza.

— **Feljelentés a „tudós asszony” ellen.** A debreczeni tanyák közt a „tudós asszony” nagyon hirre-nevezetre tett szert. A nagycserei tanyán is tulterjedt a hire, de vesztére, mert megtudta a nemes város okleveles bábája is, milyen hires-nevezetes asszony özvegy Katimár Józsefné, aki sok apró magyart segített a világra — oklevél nélkül. A nemes város okleveles bábájának felforr az epéje és a „tudós asszony” ellen megtette a feljelentést. Így azonban talán még nagyobb lesz a hire a nagycserei tudós asszonynak, aki — ha nincs is oklevele — mégis ért a mesterségéhez. A homokban játszó apró magyarok legalább élő tanubizonyosságai ennek. A tudós asszony a feljelentés szerint Kis Sándor nagycserei gazdánál rendel. Ott van a klinikája is.

— **Elveszett pénztárcza.** Csütörtökre virradó éjjelen a Faragó utca tájékán 70 koronát tartalmazó pénztárcza vesztett el. A káros igen szegény ember és ez uton kéri, hogy a becsületes megtaláló szolgátsa át a rendőrségen a pénztárczát.

— **Photoplasztikum.** A László Albert és Társa-féle helyiségben vasárnap márczius 19-től kezdve igen érdekes műcsarnok (photoplasztikum) nyílik, a melyben látható lesz Páris, Amerika, Kalifornia, Olasz, Görögország, Corfu szigete, Svédország, Konstantinápoly, a hirneves Londerhofi dísz várkastély mesés szépségeivel stb. Nyitva naponta reggel 9-től este 10 óráig.

— **Debreczen legszebb** berendezésű kávéháza ma kétségtelenül a Magyar Király kávéház, hol estenként felváltva elsőrendű cigányzenekarok játszanak. Ma Kiss Béla tart hangversenyt teljes zenekarával. Pontos és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávé gondoskodik.

x **Letzter József** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piacutca 44. Dr. Ujtalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatban látható.

x **Tüdőbajosok**, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, gyógyhelyeket, sanatoriumot stb. felkereshetni, a „Sirolin”-ban a légkúra hatalmas támaszát találják. Valóságos áldás azonban a „Sirolin” ama tüdőbajosok részére, kik kénytelenek foglalkozásuknak élni és állandó lakhelyüket el nem hagyhatják. A „Sirolin” hatása alatt az összes tünetek (köhögés, köpet, láz stb.) elmúlnak. „Sirolin” ama előnnyel is jár, hogy csekély mennyiségben (naponta 2—3 teáskanállal) veendő s így csak csekély pénzbeli áldozattal jár.

Elszámolások.

[Az izraelita nőegylet kimutatásai.]

Beküldték a következő kimutatást a debreczeni izraelita nőegylet vezetése alatt álló szegény iskolás gyermekek tápintézetének február havi pénztár-forgalmáról:

Bevétel: egyszersmindenkorra 78 kor. havi részletben befolyt február hónapra 75 kor. Pénztármaradvány volt 228 kor. 46 fill. Összesen 381, azaz háromszáznyolcvanegy korona 46 fillér. 1. Kiadás: Húsert 154 kor. 56 fill. 2. Kenyérért 48 kor. 44 fillér. 3. Fűszerért 13 kor. 18 fillér. 4. Főzelék, zöldség, tojásért 20 kor. 84 fill. 5. Egy félél táért 14 kor. 80 fillér. 6. Személyzet fizetése 60 korona. Összesen 311, azaz háromszáztizzenegy korona 32 fillér. Pénztármaradvány mint egyenleg 70, azaz hetven korona 14 fillér.

Egyszersmindenkorra adattak: Forrai Ernő 20 kor. Takarékos és Hitelintézet 15 kor. Weisz Lélyné (Budapest), Adler Ignáczné 10—10 kor. Bechert Manoné, Steinberger Gyuláné 6—6 korona. Weinberger Lajosné, Kesztenbaum Jónásné 4—4 korona. Kálnai Lipóné 3 korona, összesen 78 kor. Február hónapra fizettek: Kandel Ferenczné 6 kor. Berger Henrikné, Berger Jenóné, Berger Mórné, dr. Balkányi Miklósné, Fürst Ödöné, Falk Lajosné, Geiger Simonné, Lukács Arminné, dr. Popper Alajosné, Stern Józsefné 4—4 korona, Szántó Győzőné, dr. Popper Mórné 3—3 korona, dr. Berger Andorné, Boros Izidorné, Lederer Louise, Meisels Vilmosné, dr. Kola Jánosné, dr. Freund Jenóné, dr. Kenyeres Elekne, dr. Szász Adolfné, dr. Engel Ignáczné, dr. Szántó Sámuelné, Holländer Gyuláné 2—2 kor. Schenk Leoné 1 korona, összesen 75 koronát.

Élelmiszereket adományoztak: Weisz Dezsőné 1 kosár burgonyát 2 kl. sőt 24 kl. rizst 3 kl. borsót. Lukács Arminné egy ebédhez mákos kiflit, Fürst A. Béláné 1 főzet káposztát, Fried Lajosné 1 ebédhez mákos tésztát, Lichtblau Albertné 1 ebédhez diós kiflit, Meisels Vilmosné 1 ebédhez diós kiflit, dr. Balkányi Emilné egy ebédhez mákos kiflit, Glück Miksáné 1 főzet káposztát. Mindezen jótékony adományokért a szegény éhező gyermekek nevében is leghálásabb köszönetet mondunk. Dr. Balkányi Miklósné az izr. nőegylet elnöke, dr. Popper Alajosné a tápintézet vezetője.

Az orosz-japán háború.

Tienling bevétele.

London, márczius 16.

A „Morning Post” jelenti Sanghaiból: A japánok Tienlinget bevették és a Karbin felé visszavonuló oroszokban a nehéz ostromágyukkal óriási pusztítást vittek véghez.

Hölgyek!

meglesznek lépve, ha a most érkezett tavaszi újdonságainkat megátják. Ne méltóztassanak addig női és gyermek felöltőket vásárolni, míg felette dúz raktárunk és solid kiszolgálásunkról meggyőződést nem szereznek.

Tisztelettel

Darvas Testvérek

női- és gyermek felöltő áruháza

DEBRECZEN, Főtér a Hungaria mellett.

43 ezer orosz hadifogoly.

London, márczius 16.

A Reuter ügynökség jelenti Tokióból: A japán kormány 43.000 orosz fogoly számára szállást készített husz különböző városban.

Az oroszok irtóztató veresége.

Pétervár, márczius 16.

Semmi titkot nem csinálnak már itt arról, hogy a mukdeni esete az orosz fegyvereknek határozott, nagy vereségét jelenti. Hivatalos körök ugyancsak eszepekenként akarják beadni az orosz népnek a keserű orvosságot; de az események oly óriásiak voltak, hogy a titkolózás semmit sem ért. A közönséget roppant pánik fogta el. Száz-vezernyi ember ostromolja a hadügyminisztériumot, mert mindenki tudni akarja, hogy hozzátartozója elesett-e vagy nem. — A hadügyminisztérium minden jóakarattal mellette sem tud felvilágosítást adni, mert az elesettek listáját még nem kapta meg. — Nem is lehet elképzelni, hogy a sebesültek és elesettek ily nagy száma mellett listát összeállítsanak és azt Pétervárra egész teljességében elküldjék. Ami az oroszok visszavonulását illeti, arra vonatkozóan egy szemtanú a következőket mondta el: Amikor megkapták a katonák a visszavonulásra a parancsot, senki sem akart hinni benne, annál kevésbé, mert a japánok abban az időben az egész keleti arczélen visszafelé indultak. Az orosz csapatok türelmetlenül várták a parancsot az ellenség támadására. A katonák roppant izgalomba estek a parancsra és kérdezték a tiszteket, hogy voltaképpen miért is kell visszavonulniuk? Senki sem tudott választ adni rá. A tisztek helyzete ily körülmények közt borzasztó volt. Szinte irigyelték elesett társaikat, akik abban a tudatban haltak meg, hogy az oroszok megtartották pozíciójukat és végül megis győzni fognak. Sűrű sötét éj volt, amikor a csapatok visszavonultak. Mögöttük lángokban álltak a raktárak. A lángok messze világítottak. A lelkeket borzalom fogta el.

TÁVIRATOK.**Tisza az uralkodónál.**

Bécs, márczius 16. Tisza István grófot ma délelőtt 11 és délután 1 órakor kétszer is kihallgatáson fogadta az uralkodó, aki tudatta vele, hogy vasárnap Budapestre jön.

Justh Gyula Olaszországban.

Flume, márczius 16. Ma Justh Gyula, a képviselőház elnöke ideérkezett. Holnap hajón Palermoba utazik, ahonnan csak április első felében jö haza. (Ez a sokat mondó hír azt jelenti, hogy a válság még csak a kezdetén van.)

Kivégzett lengyel katonák.

Varsó, márczius 16. Ma 5 lengyel tartalékoszt végeztek ki, akik megtagadták az engedelmességet és nem akartak Mandzsuriába menni.

Két új választás.

Budapest, márczius 16. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a szegedi, Sándor János belügyi államtitkár pedig a marosvásárhelyi mandátumról mondott le. Marosvásárhelyen a 48-as párt dr. Sebess Dénest léptette fel, aki a legutóbbi választáson a

leghallatlanabb visszaélések árán is csak 3 szavazattal tudott győzni. Sebess Dénes megválasztása bizonyos, mert ellenjelöltje aligha lesz.

Mi hír a cár környezetéből?

London, márczius 16.

Pétervári jelentés szerint az újabb hadsereg küldése nem ütköznék pénzügyi nehézségekbe, de a mozgósítás lehetetlen. A cár kiáltványt bocsájtott ki, amely szerint reméli, hogy végre győzni fognak az orosz fegyverek. — A haditanács a háború folytatását határozta el. Ezzel szemben Buligin belügyminiszter kijelentette, hogy a rend fenntartásáért nem állhat jót, ha 300—400.000 embert elvisznek a harctérre. — A cár napok óta nem fogad senkit. Nem érdekli semmi. Hilkov közlekedési miniszter juthatott csak hozzá. A cár rövid ideig hallgatta csak előterjesztéseit, de azután ingerülten rákiáltott:

— Hagyja abba ostoba fecsegéseit és takarodjék!

Olvasóink rovata.

Öngyilkos kereskedő segéd cím alatt a folyó évi márczius hó 3-án megjelent számában a Debreczeni Független Újságnak a rajtam esett pillanatnyi megfélejtkezés következtében róllam nyilvánított véleményét, hogy én bizonyos összeget meggondolatlannal elköltöttem a más pénzéből, ohajtom annyiban azt az érdekeltek előtt határozottan kijelenteni, hogy az általam elvesztegetett összeg az én keresményem volt és általa csupán édes szüleim részéről érhet nehezítés, és senki másérol nem. Ezzel tartoztam a nyilvánosság előtt a saját becsületem érdekében a fentebbi sorokban nyilatkozni. Illő tisztelettel Sz. A.

Törvénykezés.**Meghurozott vármegyei urak.**

Régi herce-hurczáknak a folyamánya a mai esküdtzéki tárgyalás. Egyrészlől a meghurozott vármegyei tisztikar, másrészlől Besenyei József és Pozsgai Imre, mint vádlottak állottak szemközt a nyomtatvány utján végrehajtott támadások miatt, melyek néhány év előtt felizgatták Hajdúvár negye közönségét. Ezen régi herce-hurczás ügynek a tárgyalásánál az esküdtzék következőleg alakult meg. Elnök: dr. Szücs Miklós. Birák: Kerekes János, Tóby Istvan, jegyző: Tormássy Géza, ügyész: dr. Bálint Zsigmond. Rendes esküdtek lettek: Győri István, Szekeres Gyula, Gönczi Endre, Varga Károly, Tóth Miklós, Tolnai Dániel, Ormós János, Weinstein Jakab, Tegdes Károly, Alt Henrich, Oláh András. Pótesküdték: Ungvári József, Petőh János.

Bessenyei József és társa Pozsgai Imre vádiottakat a nyomtatvány utján elkövetett rágalmazás vétsége terheli; mert a megyei tisztikart különféle vádakkal a nyilvánosság előtt meghuroztatták és sértetteként Rázó Gyula alispán Weszprémy Zoltán főjegyző, Dr. Czeglédy Mihály főügyész, Budaházy Ödön főszámvevő szerepelnek. És a mai napon Pákozdy Sándor vármegyei I. sz. aljegyzőt, Rajk Imre dorogi bírót és Farkas Győző községi főjegyzőt hallgatták, a vád alapját képező közleményeket is felolvasták és így a vád- és védbeszédeket csak holnap tartják meg és ítéletet is ekkor mond az esküdtzék.

Közgazdaság.**Terménytőzsde.**

hvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 16.05. márczius 16.

Készáru kedvtelen lanya, határidők visszafedezésére pár fillérel szilárdultak.

1905. októberi buza	16.70.—72
1905. áprilisi buza	19.26.—28
májusi buza	19.10.—12
októberi roza	13.88.—90
1905. áprilisi roza	15.44.—46
októberi zab	12.24.—26
1905. áprilisi zab	14.34.—36
1905. májusi tengeri	15.42.—44
juliusi	15.32.—34
szeptemberi	—
1905. augusztusi repce	23.00.—20

REGÉNY-CSARNOK.**Rablótanya a rengetegben.**

[Regény.]

72.

(Orosz eredetiből.)

— Inuét ki kell jutni! Ha egyszer lehevertem, úgy betemet a hó, hogy csak hónapok múlva találnak reám; holott e nehéz percekben Katinka és édesanyja miatt is aggodalmaskodott. Már annyira bódulni kezdett a feje, hogy a tűzfény ragyogásánál mintha jó öreg anyja integetett volna neki távolból. Megdörzölte a szemét. Keserveset sóhajtott.

— Ugy látszik, hogy a káprázattól az eszem is megzavarodik. És itt pusztulok el. Még segítségért sem mert kiáltani; mert hátha meghalja Péter.

Ezért szóltanul és komoran törtetett előre a hóban, a cserjék közt; de mintha tisztást ért volna. Világosodni kezdett a táj és a terhes felhők közül a holdvilág is előtolta rezes arczát. Vladimir csakugyan elérte az erdszélét; hanem már itt teljesen kimerült. A halántéka annyira lüktetett, attól tartott, hogy szétszakad a feje. Másrészt a metsző hidegtől is dermedeztek tagjai.

A földre rogyott sés ösztönszerűleg emelgette a fejét, segítség után puhatólódzva... Havas pusztaság terjengett előtte és a felkelőholdtól csillogtak a fagyos hópihek.

De mintha tompa kutyaugatás morajlott volna fülébe. E hangra megfeszítette az utolsó erejét. Nagynehezen felápaszkodott és láztól égő tekintettel fürkészte a hóborított rónát.

Az ott — mintha ház volna! Vagy valami még nagyobb épülecsoport... A falakat, a cseréptetőt határozottan megkülönböztette.

Most már felujult; mert reménykedett hogyha ama ház kapuját eléri, megmenekül. És számos példa rá, hogy az utolsó reménységtől áthatva még haldokló emberek is csodás erőt fejtek ki...

Most az a kutyaugatás is barátságos emberi lények közellétét hirdette Vladimirnak.

A titkos rendőr bukdácsolva czepekedett keresztül a széles hómezőn. Vánszorgó lépteivel kigyózdós ösvényt taposott a hóban... De sehol élőlény! Ha Péter idáig üldözte volna, bizonyosan agyonütheti a veszedelmes vendéget; ámde a gonosztevő már ezidőtájt ismét az erdei csá dában volt.

— Csak még pár perczig bírjam ki! Vladimir sóhajta fohászodott! De hiába! Ereje kifogyott! És a majortól nem messze felbukott.

[Folytatjuk.]

Férfi

gallérok,

zsebkezdők

Divatos n

= Eser

legjobb minősé

Szabó L

céz

DEBRECZE

„Milleniumtel

Legelősebb árak!

Szép és tart

csak annak lesz, a ki imp
le nagyobb szőlőiskoláján
szőlőiskola állami segélyly
mellett l

Kereskedők, ven

nagyközönség

szép, válogatot

= hagy

nagyban és kicsi

Deutsch Alk

fűszerkeres

ÜZI

Placz-uteza 7. s

Kossuth utcán

div

Az ös

rendkívül

Férfi ingek

gallérok, kézelők,
zsebkendők, harisnyák.
Divatos nyakkendők.

= Esernyők =

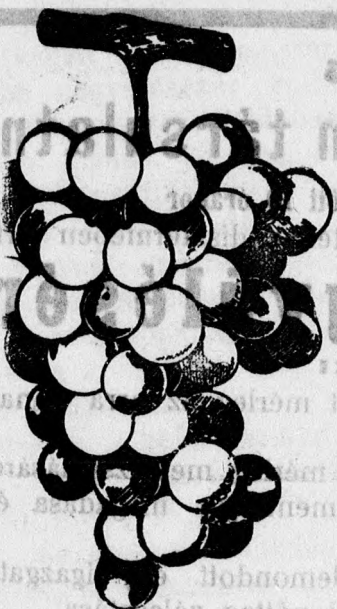
legjobb minőségben kaphatók

Szabó Lajos fiai

özégnél

DEBRECZEN. Rózsater.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Kereskedők, vendéglősök és a
nagyközönség figyelmébe!

szép, válogatott, egészséges

= hagyma =

nagyban és kicsinyben kapható

Deutsch Albert és Fia

fűszerkereskedésében

CSAK a LOBOSITZI

Csokoládé - Csukorárú, és
pótkávé gyárak r. i. gyártja
a régóta legjobbnak
bizonyult

Kávé-

pótlékot, mint
szav. tiszta füge kávé
Kávé-Dara
Mokka-Dara
cikorialiszt tadobozatban és
gömbölyű csomagokban
erősítő Maláta kávé- és a
többi kávé.

Pótlóki!

Minden fűszerkereskedésben kapható.

4121/1904. T.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hajdunánási kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Perka Gáborné hajdunánási lakos végrehajtónak Nagy Gábor és neje Borsi Juliánna hajdunánási lakos végrehajtást szenvedők elleni 210 kor. tökékövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a hajdunánási kir. járásbírószág területén levő Hajdunánás városában s annak határában f. kv. a hajdunánási 1975 sz. betétben A. I. 1—2 srsz. alatt foglalt és Nagy Gábor (nős Borsi Juliánával) végrehajtást szenvedett tulajdonát képező 17/242833 rész Kajánsziki és 405/4542392 rész nagylegelőre együttesen 59 koronában, a hajdunánási 1976 sz. betétben A. I. 1—2 srsz. 1249/1 és 1249/2 hrsz. alatt foglalt Borsi Juliánna Nagy Gáborné végrehajtást szenvedett tulajdonát képező, a Zrianyi Miklós utcában 15 □ öl területű 2158 ö. i. számú házra és 177 □ öl területű 2159 ö. i. számú ház és udvarra a Cl. alatt Borsi Sándor (nős volt Szabó Juliánával) javára bekebelezett hrszig tartó haszonélvezeti jog fenntartásával szintén együttesen 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi április 10 ik napján délelőtt 9 órakor** a hajdunánási kir. járásbírószág árverési terében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át, vagyis 5 kor. 90 fillért, illetve 80 korona készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1—3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értő papírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegelezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Hajdunánás, 1904. december 31.

A hajdunánási kir. járásbírószág mint tkvi hatóság.

Kálmánosz helyi
kir. járásbíró.

248/1905 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbíróségnek V. 265/2—1905 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Eduárd Gutfreind gyáros részére Székely Jenő és Társa utódai, debreczeni cégtől 305 kor. 20 fillér tőke, ennek 1904. évi október hó 4 napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 63 kor. 37 fillér perköltség erejéig 1905. évi január hó 28 án bíróilag lefoglalt és 713 koronára becsült szoknyák, kötők, térfi kalapok és vásznakból álló ingóságok **1905. évi márczius hó 21 én délután 3 órakor** kezdetét veendő és aperas czég üzletében Kossuth-utcán, 15. számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1905. évi márczius hó 2 án.

Török Péter
birói kiküldött.

205/1905. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 1983/4. 1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Jakobovics Sándor utóda részére Gyuk Ferencz és Leje debreczeni lakosoktól 136 kor. 24 fil. tőke, ennek 1903. évi január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 66 kor. 58 fil. perköltség erejéig 1904. évi augusztus hó 10 én bíróilag le- és felülfoglalt és 510 koronára becsült butorokból álló ingóságok **1905. évi márczius hó 17-én délelőtt 11 órakor** kezdetét veendő és Piacz-utca 89. sz. alatt megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1905. évi február hó 18-án.

Oláh Géza, birói kiküldött.

ÜZLET MEGVÉTEL!

Piacz-utca 7. szám és Lovass és Ladányi-féle
Kossuth-utcán létezett

divatárú üzleteket megvettük.

== Az összes raktáron levő áruk ==
rendkívüli olcsó áron eladatnak.

A részletes eladás **e hó 13-án** hétfőn vette kezdetét Piacz-utca 7. szám, a Vecsey-házban.

Donogán és Somossy

állandó főüzlete, Kistemplom-bazár.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszlevelet csatolni.

1 üveg *Ermelléki ó* 24 kr., 1 üveg *Ezerjő ó* 24 kr., 1 üveg *Rizling 4 éves* 32 kr., 1 üveg *Magyarádi ó* 32 kr., 1 üveg *Villányi siller ó* 26 kr., 1/2 liter Jamaika rum 40 kr., 10 dkg. Törmelék csokoládé 10 kr., 1 kg. Nagyszemű szilva 10 kr., 100 kg. Száraz csertőgyfa 1 frt. Merkli Ferencnél, Fűvészkert-u. 14.

Koszoru és csokor szallagokra arany vagy ezüst nyomásokat jutányos áron készít **Antalfy F.** könyvkötő-bördíszműves Piacz-utca 31.

Poloskairtas, olesón biztos sikerrel, Török-Bálint-utca 24. Meghívásra magam esz-közlöm az irtást.

Megérkeztek a legszebb tavaszi szövet különlegességek **Frank József** férfi szabó üzletébe, Piacz-u. 67. Frohner szálloda épület.

Órák, ékszerek minden kivitelben legoalsóbban csakis **Kurián Gvula** órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

Egy allg használt hintó 2. és 4. lóhoz eladó. Füstös Testvérek.

„C” napra két elsőrendű támlásszék eladó. Ertekezhetni lehet Stern kefégyár városi raktárban.

Nádszék fonások a legoalsóbban készítettnek Bethlen-u. 56. sz. a.

2 szobás lakást keresek a zenedéhez közel. Ajánlatot a kiadóhivatalban kéretik beküldeni.

Megvételre keresek 4 es, 6-os cséplőgépeket. hibás tüzszebrény is lehet. Czim a kiadóhivatalban.

Könyvü és állandó keresethez juthat minden szegénysorsu férfi, nő és 14 éven felüli gyermek. Jelentkezni lehet a kiadóban.

Rákóczi és a kuruczokról megjelent könyvecske (Irta Dr. Boldizsár Kálmán) 10 kr. leszállított árban kapható a kiadóhivatalban. Megrendelhető a kihordó asszonyoknál is.

NEUBAUER JÁNOS

vassodrony-szövet, szita-áru, szabadalmazott kocsilátás, ruganyos ágybetét és sodrony-kerítések gyára.

DEBRECZEN, Kétmalom-utca 4-ik szám.

Üzlethelyiség: Piacz-utca 12. az „Arany Bika” szállodával szemben.

Gyártmányaimra számtalan sok kitüntetést és elismerést nyertem.

Készítek mindennemű sodronykerítést a legegyszerűstől a legdiszesebbig. Fácánosok, erdők, szőlők, gyümölcsösök, udvarok, parkok s baromfi udvarok kerítését, szórórosta szöveteket, föld- és kavics áthányórostaakat, sodrony lábtörlőt, ökörszajkosarokat, szóval mindennemű drótmunkákat. Kitűnő ruganyos ágybetéteket s szabadalmazott ruganyos aczélsodrony kocsilátást

Ezen miuta szerint készült kerítés igen olcsó s minden eddigi kerítést felülmul tartósság és czélszerűség tekintetében.

Kivánatra képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Szives pártfogást kérve
NEUBAUER JÁNOS.

Meghívás

az „István” gőzmalom társulatnak

1905. évi március 19 én délelőtt 10 órakor

Debreczenben, a Kereskedő Társulat épületének disztermében tartandó

évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg az arra vonatkozó jelentéssel.
2. A felügyelő bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásáról.
3. A mérleg helybenhagyása, a felmentvény megadása és az osztalék megállapítása.
4. A sorrend szerint kilépő két és lemondott egy igazgatósági, valamint 3 rendes felügyelő bizottsági és 2 póttag választása.

Debreczen, 1905. március 4-én.

Felhívtnak azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket az alapszabály 27. cikke értelmében f. évi március 17. és 18-án d. e 10-12 óráig, d. u 2-4 óráig a társulat Csapó-utca 6. sz. ala ti lisztraktára irodai helyiségében átve ni sziveskedjenek. A mérleg és veszteség-nyereség rovás március 11-től kezdve a társulat irodájában megtekinthető.

Az igazgatóság.

Uj rőfös üzlet.

Ne vásároljon

mig ujonnan berendezett teljesen uj árukkal felszerelt **Piacz-u. 24.** Sziffféle helyiségben levő üzletemet meg nem tekinti. — Különös sulyt fektetek

női Ruhaszövetekre, Delaineekre és vásznakra

szóval mindennemű rőfös- és rövidáru czikkekre.

Minden 5 frtos bevásárlás után egy életnagyságu fényképet **teljesen ingyen** készíttetek, csupán a diszes passparturáért 1 frt 50 kr. fizetendő.

Fióküzlet:

Maradék áruház

Piacz-utca 19.

Löwy F.

Piacz-utca 24.

volt Szifff-féle helyiség.

Olcsó árak. Tulkövetelés kizárva.

Magyaros Helyiség és Kronovitz könyvtár udájában Debreczenben, a főpostával szemben.

Blons kelme különlegességek.

Blons selyem különlegességek.

III. évfoly
De
Helybe
Egy óra.
Negyedóra
Oroszors
Az ese
tozatos töm
tőségteles
és lett bizo
nem fogja
események,
háborut.
Az or
kerekedett
ujabb négy
és ha az é
győzni fog
azért akarj
először ez
reformokat
békekötés
talom meg
tené és a
győzhetőle
fentartani
ható, hogy
mert a he
Az or
vereséget
seregnak
külni, de
Tienlingbe
védi magá
tábornagy
ták Tienli
radványán
mint folyt
futást, am
jes elvér
seregről t
szelni ne
dig már
pánok, ak
szág még
az a terv
indulnak,
szerítik R
nak vonu
Togo
a japán
a meglep
katasztró
résztől is
emberből
ha mind
egy eszt
részseg,
czokból,
ME
→ ujo